

Då vi i det följande gå att yttra oss öfver de särskilda förslag till en sådan reform, hvilka i tryck emanerat, göra vi det med afseende på den åsigt af samhällets och det representativa samhällsskickets natur, vi i denna artikel och i en föregående (Freja N:r 20), »Om principen för samhällsreformer» i korthet antydt. Äfven denna vår kritik måste lida af den korthet, bladets utrymme bjuder oss att iakttaga. Vi nödgas derföre mera fästa oss vid principen för en representationsreform än vid den mångsidiga detaljen. Men af det ofvanförda torde redan synas, att denna princip för oss icke är beroende af en blott abstrakt teori, utan är grundad i det Europeiska samhällets historiska utveckling, således i närvarande fall på representationens historiska betydelse i Sverige. Denna betydelse anse vi dock icke bestå uti toma gissningar öfver hvad man i fordna tider menat med representationen, utan i utvecklingen af hvad dess kallelse *nu* är och hvad den, enligt *nuidens* åsigt af samhällsinrättningen, äfven i fordna tider haft att betyda.

10

32 REPRESENTATIONSREFORMEN.. (KRITIK ÖFVER FÖRSLAGEN TILL EN SÅDAN REFORM I SVERIGE.)

20

Freja n:o 22 17.III 1840

Då vi gå att nedanföre lemna en kort kritik öfver de förslag till en Representationsreform i Sverige, hvilka i tryck blifvit framställda, sker detta icke för att framdraga hvarken förtjensterna eller felen uti de ifrågavarande skrifterna som sådana, utan, såsom vi redan nämndt, endast för att uppskatta sjelfva de skiljda förslagen i hänseende till 1:o den *princip*, som genomgår dem, och 2:o deras *tillämplighet* i närvarande tidpunkt, d. ä. deras teoretiska och historiska grund.

30

Den inbördes ställning, Representationen och Styrelsen, enligt vår åsigt, hafva till hvarandra, är i det föregående (Freja N:o 20, 21, »Om principen för samhällsreformer» och »Om Representationens betydelse») antydd. Det är den förras bestämmelse att göra den sednare nationell, derigenom att den, såsom omedelbart utgången ifrån Nationen, tillför styrelsen Nationens materiella och intellektuella krafter, för att åter af styrelsen göras fruktbara till Nationens lekamliga och andliga Förkoffran¹. Förmästa fordran uppå en National-representation är derföre den, att Representationen måtte representera Nationens intellektuella och materiella krafter och intressen. Men för frågan om realiserandet af denna fordran upphör all teoretisk bevisning. Ty dessa krafter och intressen sönderfalla i en oändlighet af skiljda beståndsdelar. Härigenom uppstå olika principer för tillsättandet af National-representationen. Söker man nu att förallmänliga dessa krafter och intressen, uppstår *valrättighet enligt stånd*; fortgår man konsekvent i deras fördelande, kommer man slutligen till det blott individuella intresset och till *allmänna val*. I båda händelser måste erfarenheten tagas till råds och mer eller mindre godtycklighet

40

visa, att han ännu icke kommit ifrån den torra läran om samhällsfördraget. Detta synes äfven deruti, att han med tystnad förbigått det enda förslag till representationsreform, som höjt sig öfver denna ståndpunkt.

50

¹ Den länge gjorda distinktionen mellan lagstiftande och lagskipande makten är icke sann. Ty styrelsen är både såsom domaremakts och ännu mera såsom administrativ tillika lagstiftande. Likaså äger representationen *de facto* uti alla konstitutionella länder, t. ex. genom att bestämma Statsutgifterna, tillika administrativ och i vissa länder äfven domaremakts.

blifva det ytterst afgörande. Ty äfven allmänna val, utsträckta till hela massan af folket, måste stadna vid en godtycklig bestämning af åldern för den valberättigade. Än mera visar sig denna godtycklighet, om man, in-seende det oförnuftiga i den obildade massans herravälde, inskränker valrättigheten till en viss förmögenhet. Uppfattar man åter Nationens krafter och intressen under vissa allmänna kategorier och yrkar ståndsväl, så uppstår väl någon godtycklighet i afseende å dessa kategoriers större eller mindre allmänlighet, men detta förfarande är likväl mera beroende af tanken och afser en förnuftig uppfattning af Nationens *väsentliga* kraf-ter och intressen. Vi tveka därför icke att anse ståndsvälen, emedan de både i sin princip och till sina följder äro förnuftsensligare och mindre godtyckliga än allmänna val, för ett säkrare uttryck af Nationens intel-10 lektuella och materiella utvecklingsgrad.

Då härtill kommer, att Representationen i Sverige från långt tillbaka varit grundad på ståndsväl, och således den historiska utvecklingen sam-manfaller med den teoretiskt gilltigare principen, så vore det väl ett onö-digt experiment, att genom en så genomgripande förändring, som infö-randet af allmänna val, för en mansålder göra Nationen till nyläring i det konstitutionella samhällslifvet, då den med kort afbrott i sekel njutit det konstitutionella samhällskickets fördelar. Vi tveka med de svårigheter, 20 hvilka det nu bestående ståndsvälet skulle lägga i vägen för en sådan förändring.

Vi förbigå också med flit alla bevis för nyttan och nödvändigheten af en Representationsreform i Sverige, emedan de äro lika ofta upprepade som obestriddliga. Under det samhällsförfattningen i öfrigt utvecklats, har Representationen kvarblifvit på sin förra ståndpunkt. Nya intressen hafva uppstått, men man har dels lemnat dem orepresenterade, dels inträngt dem uti de förut bestående Ståndens och sålunda gjort deras representa-tionsrätt overksam. Dervid har man förglömt det historiska i den nuva-rande Representationens uppkomst. Hade man förfarit konsekvent, så hade sjelfva Ståndens antal bordt förökas. Derigenom hade väl äfven olägenheterna i formen nu varit större, men en reform hade varit lättare verkställd, då den endast gällt formen, icke intressena, d. ä. då förlusten och vinsten för dessa varit på alla sidor lika. Efter dessa inledande an-märkningar öfvergå vi till granskningen af Reformförslagen och börja 30 med:

Grefve Björnstjernas »*Grunder för Representationens möjliga ombyggnad och förenkling.*» Detta förslag har redan längesedan af allmänna meningen blifvit förkastadt för dess aristokratiska tendenser, och sednast har Förf. till »Tidens Oro och Tidens Kraf» framställt de misstag, på 40 hvilka Grefve B. grundat Adeln's anspråk. Men samma Förf. har, ehuru hans insigtsfulla framställning af Adeln's närvarande betydelse och hans medgifvande, att Adeln »i detta ögonblick i endast ofullkomlig måtto motsvarar sin bestämmelse», dertill icke gifva någon anledning, förklarar sin önskan för dess bibehållande som »eget Stånd» vid riksmötena. Det vill säga, att då Förf. icke med Gr. B. vill tillägga Adeln 5/8 i Representa-tionen, han likväl anser den böra bibehålla en fjerdedel. Våra anmärk-ningar emot denna Förf. gälla således äfven i afseende å Gr. B:s förslag.

All representationsrätt, stödd endast på börd, är förkastlig, emedan den icke lemnar någon garanti för att representera annat, än det blott indi-viduella intresset. Uti en Representation grundad på ståndsvälet är derföre redan valrätt och än mera representationsrätt, fästad vid indivi-50 den, ett oförnuft. Man gör ju med skäl anmärkningar mot konungavärdig-hetens ärftlighet och har sökt att genom det konstitutionella systemet möta vådan deraf. Är då en sådan ärftlig makt inom sjelfva Representa-

ganska riktigt anmärker) möjligt att med en temligen ringa penningesumma beherrska en sålunda sammansatt Representation. Att förslaget med Svenska statsförfattningens historiska utveckling ingenting har gemensamt, är lätt insedt. Likaså att det på intet vis öfverensstämmer med hvad vi ofvanföre angifvit såsom principen för all Nationalrepresentation. Nyss anförda Förf. säger derom: »I deras (Hrr A:s och B:s) Nationalrepresentation är det icke människan, förståndet, erfarenheten, fosterlandskärleken, som representeras: det är penningen. Man behöfver hvarken genom sin samhällsställning eller sina personliga egenskaper gifva trygghet om sitt intresse i Statens väl, eller om sin förmåga att inse det.»

Ifrågavarande förslag innehåller vidare det från Norrige lånade sättet för Öfra Kammarens tillsättande, nemligen genom Representanternes eget val, antingen inom sig eller bland andra valbara¹. Det har redan ofta blifvit anmärkt, att detta valsätt blott bildar ett enkammersystem. Så väl härom, som om betydelsen af tvåkammersystemet i allmänhet, innehåller det förslag, till hvilket vi i nästa nummer skola öfvergå, intressanta och upplysande undersökningar.

33 REPRESENTATIONSREFORMEN. (DET LÄMPLIGASTE FÖRSLAGET.)

Freja n:o 23 20.III 1840

Det Reformförslag, till hvars granskning vi nu öfvergå, finnes uti skriften: »Förslag till en omfattande i laglig ordning verkställbar Representationsreform, Sthm 1839», samt uti »Svar på anmärkningarne mot Skriften» &c. (nyssnämnda »Förslag»), »och Närmare utveckling af Grunderna för detta förslag, Sthm 1840.» Förf:s namn finnes icke på titelbladen, men dessa brochurer äro nog innehållsrika för att, utan all rekommendation, påkalla uppmärksamhet.

Hvad som i synnerhet utmärker detta Förslag är för det första Förf:s, i den sednare skriften, framställda åsigt af det representativa, eller såsom det af honom benämnes, det »Parlamentariska regeringssättets», betydelse. Förf. anser nemligen »att tillvägbringandet af en parlamentarisk styrelse är ingenting mindre än sjelfva ändamålet, problemet och meningen med en representationsreform, och alldeles icke något så inskränkt och partielt som en förändring blott af representationens beståndsdelar och sammansättning» — — . Och det parlamentariska regeringssättets natur uttrycker Förf. sålunda: »Statsmakternas ställning till hvarandra bör vara ett innerligt, på ömsesidigt förtroende grundadt, organiskt och moraliskt förhållande; ett förhållande, sådant, att Regeringen och de tvenne fördelningarna af Representationen i sjelfva verket blott utgöra en makt, en organisation, fastän skiljda lemmar af denna organism, hvilka, sprungna från samma rot eller princip, befinna sig uti oupphörlig vaxelverkan, innerligt sammanbundna med och ingripande uti hvarandra, så att med rätta kan sägas, att det är representationen, som styrer och administrerar genom regeringen, och tvertom regeringen, som stiftar lagar genom representationen.» Det är derföre Förf. fordrar, att Konungens rådgifvare böra kunna väljas till representanter och derigenom blifva »på en gång Regentens och nationens utvalde rådgifvare» — »regeringens organer i representationen på samma gång som representationens organer inom regeringen» — — . Redan denna omständighet vore ett proba på nationens

¹ I Norrige är valet inskränkt inom representanterne.